

ОБЩИНА ТУНДЖА

гр. Ямбол, 8600, пл. "Освобождение" 1

тел. 046 661565 факс: 046 661575

e-mail: contact@tundja.net, contact@tundzha.net web site: <https://tundzha.bg>

Приложение № 2

Чл. 37о, ал. 1, т. 2

Правила за ползване на пасища, мери и ливади на територията на Община „Тунджа“

/Приети с Решение №429/28.02.2025 г./

1. ПЕРСПЕКТИВЕН ЕКСПЛОАТАЦИОНЕН ПЛАН ЗА ПАША

Перспективният експлоатационен план е разработен на основание чл. 37о, ал. 2, т. 1 от Закон за собствеността и ползването на земеделски земи /ЗСПЗЗ/ и обхваща период от м. октомври 2025 до края на календарната 2026 г., съобразно измененията на ЗСПЗЗ.

Цели:

1. Дългосрочно опазване на пасищата в Община „Тунджа“ и опазване на биологичното разнообразие, с цел овладяване на негативните промени, причинени от несъобразена с възможностите на природата паша, от изоставяне на пасищата и използване на земите за други цели.

2. Установяване на контакти между Общината и земеделските стопани с цел постигане на максимална ефективност при използване на мерите, пасищата и ливадите за достигане на максимално възможния екологичен ефект при ефективно разходване на средствата, получени чрез финансовите стимули на Европейския съюз, предназначени за развитието на земеделието.

3. При разпределяне на пасищата да се отдаде приоритет на земеделски стопанства, покрили европейските изисквания, както и тези с одобрени и изпълняващи в момента проекти по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 г. за стабилизиране на икономическото състояние на земеделските стопанства и утвърждаване като фактор за развитие на животновъдството.

2. ЧАСТИТЕ ОТ МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ОБЩО И ЗА ИНДИВИДУАЛНО ПОЛЗВАНЕ, И ТЯХНОТО РАЗГРАНИЧАВАНЕ

2.1. Община „Тунджа“ ежегодно, след предложение от кметовете и кметските наместници, изготвя списък на имотите с начин на трайно ползване /НТП/ "пасище, мера", „пасища с храсти", „ливада" - общинска собственост и стопанисвани от общината по чл. 19 от ЗСПЗЗ, за които няма сключени договори за наем, по землища с размер, категория и местоположение. При спазване на Работна инструкция, регламентираща действията при управление на земите от общинския поземлен фонд, включените в списъка имоти се разпределят за общо и за индивидуално ползване.

2.2. Земите от общинския поземлен фонд /ОПФ/ с НТП : пасище, мера и ливада /ПМЛ/, които не са определени за индивидуално ползване се

разпределят за **общо ползване**. Те се ползват безвъзмездно от лицата, притежаващи животни, в съответствие с традиционната практика на дребните земеделски стопанства за пасищно животновъдство върху обществени мери и пасища, включително чрез образуване на едно или няколко колективни стада, съгласно §2д от ЗСПЗЗ.

2.3. ПМЛ, определени за **индивидуално ползване** се отдават под наем на собственици или ползватели на животновъдни обекти, регистрирани в Интегрираната информационна система на БАБХ, съобразно броя и вида животни по реда на ЗСПЗЗ и ППЗСПЗЗ.

3. ЧАСТИТЕ ОТ МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ПРЕДИМНО ЗА КОСЕНЕ

Животновъдите, които поддържат затревените площи чрез косене, са длъжни да спазват съответните изисквания и да извършват:

- първата коситба в равнинните райони от 15 юни до 15 юли, а в планинските райони, съгласно Наредбата за определяне на критериите за необлагодетелстваните райони и териториалния им обхват - в периода 30 юни до 15 август;

- косенето се извършва ръчно или с косачки за бавно косене, от центъра към периферията, а когато това не е възможно - от единия край към другия, като се използва ниска скорост.

Животновъдите могат да извършват свободна паша на животни след последната коситба, с изключение на горските ливади, като спазват гъстота на животните до 1,5 ЖЕ/ха.

Забранява се извършването на коситба в размножителния период на птиците.

4. ПРОКАРИ ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЖИВОТНИ ДО МЕСТАТА ЗА ПАША И ВОДОПОИТЕ

Като прокари за селскостопанските животни до местата за паша и водопой да се използват съществуващите имоти с НТП: Прокар и полските пътища. Схема на прокарите се създава и съхранява от кмета/км. наместник в текстов формат и върху карта на землището. Със схемата срещу подпис се запознават собствениците и ползвателите на ПМЛ.

5. МЕРКИ ЗА ОПАЗВАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, КАТО ПОЧИСТВАНЕ ОТ ХРАСТИ И ДРУГА НЕЖЕЛНА РАСТИТЕЛНОСТ, ПРОТИВОЕРОЗИОННИ МЕРОПРИЯТИЯ, НАТОРЯВАНЕ, ВРЕМЕННИ ОГРАЖДЕНИЯ

При ползването на пасища, мери и ливади се спазват Стандартите за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние /ДЗЕС/, одобрени и определени със Заповед № РД 09-786/20.07.2023 г, изм. със Заповед № РД-09-874/08.08.2024 г. на Министъра на земеделието.

ДЗЕС 1: Поддържане на съотношението на постоянно затревените площи (ПЗП) към земеделската площ на национално ниво и на ниво стопанство;

ДЗЕС 2: Опазване на влажни зони и торфища

В границите на влажните зони и торфищата, при всички видове земеделски площи се забраняват:

– всички дълбоки почвени обработки, свързани с обръщане на почвения хоризонт (дълбока оран – 20-35 см или плитка оран 10-20 см), дълбоко разрохкване

(60–80 см);

– пресушаването и дренирането;

– преобразуването и разораването на постоянно затревените площи;

– изгарянето на растителността;

– използването на минерални и органични азотсъдържащи торове и продукти за растителна защита.

(Съгласно Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г. - стандартът се прилага от 2025 г.

ДЗЕС 3: Забрана за изгаряне на стърнища

Забранява се изгарянето на стърнищата, освен по фитосанитарни причини, установени по съответния ред и придружени с документ от компетентен орган, указващ размера на площта, за който се прилага.

ДЗЕС 4: Изграждане (поддържане) на буферни ивици по протежението на водните течения

Забранява се използването на минерални и органични торове, както и на продукти за растителна защита в буферните ивици:

– с ширина минимум 5 метра на равнинни площи (до 5,0%, или до 3о), по протежение на повърхностни водни течения (реки, потоци, канали, езера, язовири, море), с изключение на оризовите клетки;

– с ширина минимум 10 метра на равнинни площи (до 5,0%, или до 3о) при торене с течна фракция на оборския тор;

– с ширина минимум 10 метра при торене на площи при наклонени терени (до 10,0% или до 6о);

– с ширина минимум 50 метра при площи с остър наклон – $\geq 6\%$ наклон (над 6о).

ДЗЕС 8: Минимален дял от обработваемата земя, предназначен за непроизводствени нужди и обекти; запазване на особеностите на ландшафта и забрана за рязане на живи плетове и дървета през размножителния период и през периода на отглеждане на птиците върху цялата земеделска площ

Задължително е да се запазват и поддържат съществуващите характеристики на ландшафта чрез:

– забрана за изрязване на жив плет и дървета по време на размножаването и отглеждането на птици (от 1 март до 31 юли);

– запазват се полските граници (синори) в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел;

– запазват се съществуващите трайни тераси в блока на земеделското стопанство и/или земеделския парцел;

– опазват се постоянните пасища, мери и ливади от навлизането на нежелана растителност – орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*), аморфа (*Amorpha fruticosa*) и др.

ДЗЕС 9: Забрана за преобразуване или разораване на постоянно затревените площи, определени като екологично чувствителни в зоните на НАТУРА 2000

Екологично чувствителни постоянно затревени площи са всички постоянно затревени площи, намиращи се в защитени зони по чл. 3, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Списъкът на тези защитени зони е обнародван в „Държавен вестник“ по реда на чл. 10, ал. 4 от ЗБР. Постоянно затревените площи в зони по НАТУРА 2000 са включени в рамките на слой „Екологично чувствителни постоянно затревени площи“. Те не трябва да бъдат разоравани или преобразувани

За почвения слой не се допуска: нарушаване целостта на почвения слой - разкопаване, вземане на чимове, камъни, почва, разораване; преминаването и движението с моторни превозни средства в самото пасище; едновременното струпване на големи стада с животни на едно и също място за едновременно пашуване и за водопой ;

За биологичното разнообразие: опазване и поддържане на местообитанията при паша, не се допуска:

- пашуване на по-голям брой регистрирани животни от посочения в анкетната карта на земеделския производител ;

- паленето на огън извън определените, обезопасени и обозначени места;

- унищожаването на видовете от флората чрез изкореняване;

- изкопаване, сеч, промени в ландшафта;

- придвижването до пасището и оставянето на пашуващите животни без надзор;

- внасяне на неприсъщи видове - засяване на култивирани растения в границите на пасището;

- внасянето на минерални торове за подобряване на тревата;

- не се позволява депонирането и/или разпръскването на битови отпадъци из пасището; собственикът на животните е длъжен да осигури и гарантира изнасянето на битовите отпадъци извън пасището на определените за това места;

- опожаряване на дървесна, храстова и тревна растителност по пасищата с цел предизвикване нов подраст;

- поддържане в добро състояние наличните инфраструктурни обекти за водопой - чешми, корита и др.

Наемателят има право да поставя временни навеси и заграждения, с цел по-доброто стопанисване и опазване на общинските пасища, с предварително съгласие, издадено от общината, при условие че не блокира достъпа на други

стада до местата за паша и водопоите или като осигури необходимите прокари за селскостопанските животни. Забранява се поставянето на електропастири на прокари и полски пътища.

Условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние не отменят задълженията на собствениците или ползвателите на земеделски земи по Закона за опазване на земеделските земи, Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и други нормативни актове.

6. ВЕТЕРИНАРНА ПРОФИЛАКТИКА

1. Мерките за ветеринарна профилактика и борба срещу болестите по животните са посочени в Държавната профилактична програма за задължителните мерки за профилактика и борба срещу болестите по животните, съгласно чл. 118, ал. 1 от ЗВД.

2. При поява на заразна болест директорът на Областна дирекция по безопасност на храните издава заповед, с която определя мерките за ограничаване и ликвидиране на болестта.

3. Постоянно действащата общинска епизоотична комисия предприема действия за изпълнение и контрол на взетите мерки за предотвратяване или ликвидиране на заболяването до стабилизирането на обстановката.

4. В зависимост от епизоотичната обстановка се провеждат мероприятия за обезвреждане на околната среда, почистване и райониране на пасищата, хигиенизиране на водопои или налагане на забрана върху използването им при необходимост. В обявените огнища на заразни болести се провеждат задължителни /текущи и заключителни/ дезинфекции, дезинсекции и дератизации, предвидени в съответните законови и подзаконови нормативни актове.

5. При извеждането на паша, пашуване и водопой не се допуска смесването на стада от различни землища.

7. ЧАСТИТЕ ОТ МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ, ПРЕДНАЗНАЧЕНИ ЗА ИЗКУСТВЕНИ ПАСИЩА, ЗА ЗАСЯВАНЕ С ПОДХОДЯЩИ ТРЕВНИ СМЕСКИ

На територията на община Тунджа не са определени части от мери, пасища и ливади-общинска собственост, предназначени за изкуствени пасища, за засяване с подходящи тревни смеси.

8. ПОСТРОЯВАНЕ НА НАВЕСИ

Построяването на навеси в пасища, мери от ОПФ се извършва съгласно изискванията на Наредба № 19/25.10.2012 г. за строителство в земеделски земи без промяна на предназначението им и Закона за опазване на земеделските земи.

Ползвател по договор, сключен за повече от една година, за индивидуално ползване има право да изгражда временни навеси и ограждения с цел подобро стопанисване и опазване на пасищата, само с предварително писмено съгласие, издадено от Община „Тунджа“ и при условие, че не блокира достъпа

на други стада до местата за паша и водопоите или като осигури необходимите прокари за селскостопанските животни.

9. ВЪВЕЖДАНЕ И РЕДУВАНЕ НА ПАРЦЕЛНО ПОЛЗВАНЕ НА ПАСИЩНИ КОМПЛЕКСИ

9.1. При СВОБОДНА ПАША да се спазват следните основни правила:

- Началото и края на пасищния сезон трябва да са съобразени с конкретните особености на района - със състава на растителната покривка, продуктивността и климата;

- Регулиране натоварването на пасището чрез промяна размера и вида на стадата и режима на използване на пасището през много сушави и много влажни години;

- Начало на пашата - в края на фаза братене на житните при височина на тревостоя около 8-15 cm;

- Пасищеоборот - стръмните пасища, където зачимяването е слабо да се използват през година с цел възстановяване на естествения чим;

- Прилагане на т. н. целенасочена паша на местата, които са най-силно охрастени, особено в началото на вегетацията;

- Да се пасе на цялата територия като не се допуска струпване на животните на едно и също място, за да се избегне селективното преизпасване;

9.2. При ПАРЦЕЛНА (РЕГУЛИРАНА) ПАША да се спазват следните основни правила:

- броят на животните трябва да бъде съобразен с продуктивните възможности на пасището;

- пашата да започва при достигане пасищна зрелост на тревите;

- животните да престояват във всеки парцел до 6 дни;

- пашата да приключва при използване на около 75% от тревостоя;

- след всяко използване да се определя период на почивка на парцела – 20 - 30 дни при поливни условия и 40 – 50 дни при неполивни условия;

- Броят, големината и формата на парцелите зависят от периода на възстановяване на тревостоя - при неполивни условия броя им е от 10 до 17, а при поливни 5 – 10; форма - при възможност правоъгълна в съотношение дълга към къса страна 1,5:1;

- съоразяване на пасището – електропастир около съответния парцел.

9.3. Комбинирано използване - сенокосно и пасищно може да се осъществява чрез:

- редуване по години;

- двуполна система – площта се разделя на две части – едната се пасе до края на юли, а другата се коси, след което начина на ползване на парцелите се сменя.

10. ОХРАНА

10.1. Наемателите на пасища, мери и ливади от ОПФ организират охраната на ползваните от тях имоти, включени в договора за наем, и за които са поели задължението да ги подържат в добро земеделско и екологично състояние за

своя сметка, включително недопускане депониране и/или разпръскване на битови отпадъци в наетия имот.

10.2. При съмнение за или установено неправомерно разораване или друго увреждане на тревослоя в пасищата и мерите от трети лица наемателят сезира собственика за посегателството за реализиране на процедура по чл. 34 от ЗСПЗЗ, като извършва трасиране и представя геодезически доклад с данни за размера и местоположението на навлизането.

11. РЕЖИМ НА ПОЛЗВАНЕ, ЗАБРАНИ И ОГРАНИЧЕНИЯ В ЗАВИСИМОСТ ОТ КОНКРЕТНИТЕ ДАДЕНОСТИ НА ТОПОГРАФСКИ, ПОЧВЕНИ, КЛИМАТИЧНИ И ДРУГИ ФИЗИЧЕСКИ УСЛОВИЯ, И НА РАЗВИТИЕТО НА ЖИВОТНОВЪДСТВОТО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

В определените екологично чувствителни постоянно затревени площи (ПЗП) в зоните по „Натура 2000“, следва да се спазват забраните и ограниченията за земеделска дейност, включени в заповедта за обявяване и плана за управлението ѝ. Когато защитената зона за опазване на природните местообитания съвпада със защитена територия съгласно Закона за защитените територии и в заповедта за обявяването ѝ няма разписани конкретни забрани и ограничения, земеделският стопанин спазва режима за опазване и ползване на защитената територия;

Слой „Постоянно затревени площи“ е нормативно определен в Закона за подпомагане на земеделските производители и въвежда забрана за преобразуването и разораването от земеделските стопани на постоянно затревените площи, включени в слоя. Изискванията за кръстосано съответствие и условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние трябва да отчитат на първо място изискванията за опазване на биоразнообразието и околната среда и едва след това изискването за добро земеделско състояние.

Всеки ползвател на общински пасища, мери и ливади е длъжен да:

- Спазва забраните и ограниченията, разписани в заповедта за обявяване на съответната защитена зона по „Натура 2000“;

- Спазва режимите, разписани в плана за управление на защитената зона по Натура 2000 по реда на Наредба № 3 от 23 февруари 2011 г. за условията и реда за прилагане на мярка 213 „плащания по натура 2000 и плащания, свързани с директива 2000/60/ ЕО - за земеделски земи“;

- Спазва условията за поддържане на земята в добро земеделско и екологично състояние. При противоречие между Стандартите за добро земеделско и екологично състояние и забраните, разписани в заповедта за обявяване на съответната защитена зона от Натура 2000, земеделският стопанин е длъжен да спазва изискванията за зоната от Натура 2000.

12. КАРТА ЗА ПОЛЗВАНЕТО НА МЕРИТЕ, ПАСИЩАТА И ЛИВАДИТЕ ПО ФИЗИЧЕСКИ БЛОКОВЕ, ОПРЕДЕЛЕНИ В СИСТЕМАТА ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПАРЦЕЛИ.

При необходимост физическите блокове, определени в Системата за идентификация на земеделските парцели, могат да се проверят в Общинска служба земеделие „Тунджа – Ямбол“.

Правилата имат отворен характер и се актуализират в зависимост от конкретните условия и нормативната уредба.

За неуредени в настоящите правила въпроси се прилагат реда и правилата на Законът за собствеността и ползването на земеделските земи и действащото законодателство на Република България.